

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În România:

la dlul Carol Schulder în București, strada
Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Trei ani istorici.

— Un răspuns istoric la un articol politic. —

IV.

Beust a avut — cel puțin până la un timp — convingerea că în București se face dacoromanism, iredentism. În 1869 — doi ani după dualism — el profită de cel dintâiu privilegiu bun pentru-ca se-l roage pe Bismarck să dea o dovadă de revenirea de raporturi mai bune, între Prusia și Austria, prin o intervenire a Prusiei pe lângă guvernul prințului Carol al României. Intervențiunea Prusiei avea de scop (serie *Ebeling*, după Cartea roșie diplomatică a Austriei, II. nr. 84): „să pună o binefăcătoare stavilă șarlatanismului dacoromanic al lui Brătianu și să împedecă, ca — prin convența guvernului moldo-valah — să se lucre (betreiben), prin comitete, ca în Bulgaria, la revoluționarea populațiunii române din Ardeal”.

Beust hrăna această idee; din nota lui reese că el credea într-o organizație de comitete periculoase. Cine a hrănit-o în el? Să nu o fi făcut și „nașii” ungurești ai dualismului? Eu cred că da. Și dacă în 1869 ajunsesă se crează chiar și în comitete revoluționare, la 1866—1867 nu va fi fost convins, cel puțin teoretic, de pericol? Și astfel este foarte probabil că această veche, foarte veche piră*) încă va fi fost unul dintre momentele ce au predispus atât de mult pe străinul și încă — el însuși o spune! — neorientatul Beust pentru Maghiari.

Chiar și faptul contemporan al înălțării unui Hohenzoller în scaunul principatului era privit în Viena cu ochi foarte bănuitori, nu atât de Monarchul nostru însuși, „care”, zice Felix Bamberg (*Geschichte der orientalischen Angelegenheit*, pag. 353), „nu pare a fi im-
[*] ărtășit nici odată pe deplin versiunea, pornită din impregiurimea Sa, în contra noiei configurații a lucrurilor în România”. Momentele, în care dualismul se alcătua, coincid deci peste Carpați în România cu o stare de lucruri, pe care cred că adversarii nostri au exploatat-o de sigur cu mai mult zel, decât la 1848 și la 1874.

Tocmai pentru-că și așa se prezentau, deși nu așa stăteau lucrurile, „mi-se pare că Șaguna a făcut bine, căci a grăit adevărul, dacă a dat Maiestății Sale un răspuns, pe care Barițiu îl

raportează în istoria sa, fără să spună însă anumit de unde-l știe.

Și fiindcă articolul „Dreptății” se ocupă anume cu raportul Maiestății Sale față de chestiile ce ne-au privit pe noi, și fiindcă cuprinde și întâmplările dela 1867 în „anchetele”, ce le discută — nici eu nu am să mă ocup decât tot cu acest raport al Maiestății Sale. Astfel chestiunea dela sine se concentrează împregiurul unui singur punct: audiența lui Șaguna la Maiestatea Sa în 1865.

Barițiu scrie (Părți alese din istoria Transilvaniei, III. 315):

„Despre audiența metropolitului Andreiu eu știu numai cât aflu în unele corespondențe venite dela Sibiu la Brașov, că după ce Maiestatea Sa îi vorbise tot ca lui Conrad Schmidt și își descoperise durerea, căci extraordinarele împregiurări nu-i mai permit ca să facă pentru națiunea română ceea-ce ar fi voit, asigura totodată pe acest demnitar bisericesc, că nici odată nu va lipsi a protege pe Români, și metropolitul din partea sa să asigure pe popor despre bunăvoința și favoarea Maiestății Sale. La acestea toate metropolitul Andreiu ar fi răspuns: Voința Maiestății Tale este porunca pentru națiunea română; apoi s'ar fi rugat ca Maiestatea Sa să se îndure a protege pe funcționarii de naționalitate română și să nu-l lase a căde victime răsunării; eară Monarchul l'a promis împlinirea acelei rugăminte, excepțând pe un singur funcționar înalt, carele trebuia să fie cât mai curând trimis în pensiune. (Alții au fost pensionați după doi ani)”.

Barițiu se mai pronunță încă odată asupra acestei audiențe și spune ce crede el (Tot acolo, pag. 332). Să-l ascultăm deci și ce crede el:

„Telegraful român” din Sibiu, ca organ al metropolitului Șaguna, care-l fundase și îl susținea cu brațe tari, în nr. 78 din 15 Octombrie a relevat și el opiniunea ministerială din „Debatte”, însă nu spre a o defaima cum făcuse „Gazeta”, ci consolându-se și el încredere tot naivă, că vezi Doamne, sistema nouă și guvernul nou nu va micșora nimic din câte drepturi câștigaseră Românii în anii mai din urmă. „Telegraful Român” adică scrisese între altele: „Asigurarea aceasta a ziarului semioficial nr. 279 este cu atât mai însemnată pentru națiunea noastră română din Ardeal, cu cât aceea se face cu cuvinte precise, este tipărită cu litere resfirate și nu eartă nici o dubietate despre aceea, că nu ar fi răsunetul principului, pe care Maiestatea Sa l'a prescriș regimului seu față cu națiunea noastră”.

„Am crezut și eu, cred și astăzi că Monarchul tocmai în acest înteles consolase pe metropolitul Șaguna în audiența din Septembrie; dar nu am putut crede și nu am crezut niciodată, că ministrii de grafi și oligarhia înghimfată din Ungaria și Transilvania având toată puterea în mâna sa, vor împlini vreo dată voința suveranului față cu națiunea română, atât în Transilvania cât și în Ungaria. Chiar și emanciparea bisericească o decretase Francisc Iosif I. în contra voinței celor mai mulți oligarhi, care nici-decum nu cugetau nici omenește nici creștinește ca Nadassy și Herman Zichy.

„Mai departe spunea „Telegraful”, că metropolitul Andreiu după întoarcerea sa dela Viena ar fi așidat pe toți, cu care a avut înfălnire, că cauza națională nu este în pericol, că terenul acela politic național, pe care l'am câștigat prin legi constituționale sancționate de către Maiestate, ne rămâne nesmintit, și că bărbății nostri naționali nu se vor esturba din oficiile lor, la care l-au pus grație a maiestatică”.

Acestea le credea Barițiu la 1891, când își tipăria volumul al treilea din istoria sa.

Relativ la comunicările lui Șaguna despre audiență, observ că el însuși spune (în *Scrisori apologetice*, pag. 34) că în Viena imediat a spus „cele-ce a experiat” acolo „cătră un bărbat ales național din Viena.” Cine a fost acesta, nu știu.

Eu cred dealtfel că și în 1891 Barițiu putea să fie ceva mai lămurit.

Șaguna era om practic, vorbea clar și lămurit știa și ce voia. Totuși în 1866, în 1 Februarie, el scria un pasagiu care este o asemănare, dar în fondul căreia eu vîd, ce-i drept, oare-care nesiguranță, dar totdeodată și o hotărîre de a căuta o formă și un privilegiu de acțiune succasă. El scrie (în *Scrisori apologetice* pag. 32):

„Când după vîrsarea repentină a unor nouri grei se umflă gîrla cu un povoiu ce rupe și smulge cu sine toate ce-i sta înainte, atunci omul înțelept așteaptă puțin la o margine până se mai alină măcar prima vehemență a torentului, sau dacă a apucat de a-i răpit de acesta, apoi nu se încearcă de a-l opri cu brațele drept opuse pentru-că așa confundarea și prăpădirea lui e nefcungurabilă, ci lăsându-se ductului general, reservează puterile de a rămânea înotînd deasupra apei și de a rema (rudern) cu mâinile, abătându-se cu încetul cătră acea ripă ce l'a se pare mai acomodată pentru scăpare”.

Acesta-i un reflex în suflet al tuturor evenimentelor.

Ce se petrecuse cu 6 luni mai înainte între el și M. Sa a spus-o însă N. Popea, pe care nu pricep de ce Barițiu pare a nu-l cunoaște. Popea a scris în 1879, cu doisprezece ani înainte de Barițiu, o pagină, care-i foarte importantă (*Biografia* pag. 303) și din care eu scot următorul pasagiu, relativ la rezultatul ce l'a avut audiența lui Șaguna la Maiestatea Sa:

„Și acel rezultat (față de împregiurările critice de atunci) se reduce nemijlocit (un lucru, ce mie mi-l comunicase însuși Șaguna și eu până astăzi încă nu l'aspușei mai departe nimănui): se reducea zic la asigurarea, ce l'a se făcuse din părțile cele mai competente, despre susținerea în valoare a drepturilor naționale câștigate la Dieta din Sibiu în 1863 și 1864”.

Cred deci, că sîntem deplin lămu-riți asupra voințelor și sentimentelor M. Sale în anul 1866.

M. Sa stăruia încă foarte energic asupra lor. Nu mult în urma pasagiului ce l'am citat din însuși Șaguna, anume în 3 Martie 1866, Maiestatea Sa constată într'un rescript „cu plăcere” promisiunea Dietei pestane, că va respecta drepturile națiunilor și religiunilor și promite din parte-I că va protegia străduințele legislative, ce vor avea acest scop.

În curînd însă Prusienii erau ajunși în Brunn, în Frankfurt, în arhiducatul Austriei; Benedek pleca din Olmütz, ca să se unească cu archiducele Albrecht, care părăsise pentru totdeauna Veneția; în 22 Iulie Prusienii avură cu Austriaci ciocnirea dela Blumenau lângă Pojon; și din mijlocul acestor desastre de pretutindenea se înalță figura lui Deák, care în 18 Iulie se află în Viena să trateze pentru obținerea unui propriu minister maghiar....

Eu am scris istorie, eu nu am spus basmuri istorice și cred că am putut face evident, că alta față au toate faptele serioase istorice, pe care autorul „Anchetelor” din „Dreptatea” a crezut că-și poate răzima niște păreri politice, pe care nici eu nu pricep cum ar pute să le utilizeze în folosul poporului seu.

De altă parte cred, că autorul va continua cu încercările de a-și valida aceste păreri. Dacă și viitoarele argumentări vor fi însă tot atât de solide ca acelea, cu care m'am ocupat eu, atunci fără a fi oracolul dela Delphi, pot se zic, că o să o pățiască ca acel rege asiatic care a priceput în chip optimist pe „ibis redibis”.

G. Bogdan-Duică.

O deamintire. Privitor la știrile colportate zilele trecute de foile ungurești, care în telegrame ce le ar fi primit din București spunea, că Liga ar avea de gând să pornească o acțiune cu scop de a se cere grațierea celor întemnițați, ni se scrie că în cercurile Ligei această știre a produs uimire. Nimeni dintre cei dela Liga nu se

gîndește să determine aici vre-o mișcare ori măcar să dispună spiritele într'un sens ori alul. Acolo se crede, că telegramele foilor maghiare sînt puse la cale cu scop de a mistifica.

Liga, secția Paris. Din Paris ni-se scrie, că la 26 Ianuarie a avut loc întrunirea generală a Ligei pentru a se alege un nou comitet. Ni-se trimite și lista celor aleși. Din această listă lipsește însă dl G. Moroianu. În același timp cetim în „Timpul” dela 17/29 Ianuarie o telegramă, în care despre aceeași alegere se da cu totul alte persoane, între care este și dl Moroianu, dar nici unul dintre domnii de pe lista trimisă nouă. „Timpul” scrie în același număr:

„Comitetul a eliminat din Liga pe cei trei agenți colectivști: Cantilli, Axente și Petrescu”.

E dar la mijloc o neînțelegere.

Am regretat foarte, dacă tineri de valoare ca domnii Moroianu și Cantilli s'ar certa între dinșii. Prin aceasta cauză națională ar perde. Regretăm deasemenea, vîzînd că colegi de ai nostri alimentează neînțelegerile, împărțind pe studenți în tabere politice.

Casul de astă-vară, când aproape două săptămîni studenții — împărțiți în tabere politice — s'au certat într'una prin foi, a dat un tablou trist despre ceea-ce se poate întempla, împărțind pe studenți în grupuri politice.

Ar fi și mai trist, dacă acest lucru s'ar face în străinătate, unde mai presus de toate studenții trebuie să se prezente ca Români, și împreună să lucreze în interesul cauzei naționale.

Un ministru ignorant. În discursul rostit la Bonyhád, în cercul seu electoral, primul-ministru și ministrul de interne Perczel a zis, că va încredința conducerea matriculelor de stat învățătorilor.

Ministrul a ignorat cu de-avîrșire ș-ul 141 al art. XXXVIII. din legea dela 1868, care glăsuiește: „învățătorul nu mai poate ocupa nici un fel de funcție”.

Foile maghiare îl și batjocoresc, că s'a arătat atât de ignorant.

Guvernul și Kossuth Ferencz. Articolul lui „Hazarák” privitor la hărțile lui Kossuth Lajos, a făcut mare senzație. Toate foile se ocupă de el.

Semioficioasa „B. Tudositó” dă și o desmintire. Desminte însă numai afirmația, că guvernul actual ar avea de gând să steargă din budget restul de 80.000 fl., cât mai este de plătit lui Kossuth Ferencz ori mai bine Buncii ungare de escompt.

Credem aceasta: corb la corb nu-și scoate ochii! Cum o să se înceure Bánffy în proces cu Széll Kálmán, pentru fapte săvîșite de Wekerle, pe care l'a moștenit cu pasive cu tot.

Pe de altă parte „Budapesti Hirlap” este informată, că cumpărarea hărților lui Kossuth l'a hotărît consiliul de miniștri. Baronul Eötvös a fost contra, Wekerle a luat însă asupra-i răspunderea.

„Să ne organizăm”.

I.

Sub acest titlu am cetit în nr. 8 a. c. al ziarului „Tribuna” un articol referitor la organizarea tinerimii universitare române.

Conform acelei provocări mă voiu nîsu la trata și eu despre organizarea tinerimii.

Înainte de toate să precisăm bine scopul organizării noastre, scopul acțiunii comune, căci conform scopului țintit trebuie să fie organizarea.

Care e deci scopul acțiunii unitare a noastre, ce vrea și unde trebuie să țin-tească tinerimea prin organizarea sa? La această întrebare din discuțiile ziaristice de până acum ale universitarilor se pot da următoarele trei răspunsuri: unii sînt de părerea, că scopul organizării trebuie

să fie cultivarea proprie a tinerimii pe teren social și literar, — acestia ar vrea să se fundeze un ziar, care să trateze chestiile tinerimii; alții, al căror reprezentant este N. B. ar dori ca noi să venim în atingere cu universitarii din întreaga Europă cultă, ca prin ajutorul lor simpatile popoarelor mai înaintate în cultură să se mărească față de poporul român din Transilvania și Ungaria; în fine sînt, care zic: poporul nostru e încă tot în sclăvie, din sudoarea poporului nostru precum atâtea sute de ani astfel și astăzi tot dușmanul se îngrășe, ba vreau pîsmășii să le răpească și cele mai scumpe tesauze: limba, legea, D-zeul... Sus la lucru, fraților, să învățăm poporul cum să se apere față de astfel de atacuri... haideți să facem un jurămint sfînt — sfînit prin durerile și lacrimile atător secolii — că mai iute sîntem gata a vîrsa sîngele inimii noastre, decât să renunțăm dela drepturile erezite dela strămoșii nostri date lor de D-zeu și care prin durerile părinților nouă ne sînt moaște sfînte.

Acestea ar fi cele trei răspunsuri, care s'au dat până acum din partea unora și altora cu privire la chestia ventilată. În care zace adevărul? care corîspunde mai mult poziției tinerimii noastre?

În Germania, societatea studenților „Burschenschaft”, înainte de anul 1848, pe când „alianța sfîntă” a avut să robasească din nou omenirea, care gustase pe un moment dulceața libertății, avea ca devisă: „jos cu tiranul”.

Istoria lui Kotzebue ni-ar pute dovedi, că studenții germani mai iute erau gata a muri decât să sufere ca tiranul și tirania să domnească peste om.

După anul 1848, tirania nimicită, acțiunea lor s'a îndreptat spre unirea statelor germane într'o Germanie mare și glorioasă. Ajuns fiind și acest scop, în timpurile mai nouă (începînd dela anul 1883) „Reformburschenschaft” înțelegînd spiritul timpului și pătrunzînd modalitatea cum ar pute să folosească, — pășînd odată în viața practică — națiunii lor mai mult, și-au luat de scop extirparea luxului și a mîncării de duel, care nu este altceva decât o rămășiță rușinoasă a feudalismului întunecos; nișuința lor se mai îndreaptă spre progresul tinerimii în știință și morală — și spre acest scop în lunile de vacanțe, grupe mari de studenți cutieră întreaga țeară, mergînd din oraș în oraș și din sat în sat ca să vadă fiecare cu ochii sei proprii ori-ce monument, ori-ce semn, care le amintește de durerea, de bucuria, de mărirea și gloria străbunilor. Pentru-că vîzînd monumentele, lucrurile de artă ale acestei țări, a cui inimă nu se va umple de un dor sfînt, care nu va înțelege cătă iubire de patrie, de drept și bine a fost în inima aceloră, în onoarea căroră s'au ridicat aceste monumente și cine nu se va nîsu a fi demn urmaș al acelor spirite mari? Tot spre acest scop redactează mai multe ziare.

Nu voiu mai vorbi cu această ocaziune și despre societatea studenților francezi, al cărei președinte este oficios cu ocaziunea solemnităților la masa președintelui republicei.

Noi?... Înzadar ne vom sui pe munții nostri frumoși cum nu mai sînt; zadarnic vom străbate prin văile roditoare, ori cîmpurile mîndre, noi pe ele gloria străbună nu vom afla-o, ci totul ce vom afla pe această parte fără pă-reche a pămîntului va fi durere.

Și de vom întreba voinicul locuitor al munților atât de nobil în durere, ori locuitorul blînd, melancolic al cîmpurilor românești, — de ce aceste lacrimi nesecate în ochi? De unde aceste suspinuri dureroase? Ei ne vor da același răspuns, poate, unul cu mai multă, altul cu mai puțină duioșie, ne va răspunde: căt sînge au vîrsat străbunii nostri, ca să țină acest pămînt, cum erau gata în ori-ce minut a-și da viața pentru împărat, pentru gloria lui, ce n'ar fi fost în stare a face numai ca odată și fiii lor să fie liberi, să se bucure de existență ca și alții...

*) Deși nu se ține strict de obiect, observ că prima urmă de acuze de daco-romanism se găsește — la răscoala lui Horia! Într'un raport despre revoluție al comitului-suprem Ioan br. Bornemisza și al notarului Samuel Balkya, raport datat din Deva 24 Decembrie 1784 și adresat comisarului regesc Jan-kovics, se zice (A. Papui Ilarian, *Tesaur de monumente istorice*, tom. III, pag. 400): „Dacă s'ar pute concentra rigoroza tuturor legilor criminale încă n'ar fi de ajuns spre a-i pedepsi după-cum merită. Dar deoarece-ce noi sîntem obligați prin legătură și credința noastră omagială, a descoperi, ca niște su-puși credincioși, tot ce vedem că aduce stricăciune domniei Maiestății Sale sacratissime: descoperim în cuget curat Excelenței Voastre, ca comisar regesc, că răscoala Românilor, fiind provenită din ură de națiune și din ură de religie, de nu se va potoli și chiar desrădăcina cît mai iute și din temeiu, după aceste două principii ale origini sale; ca poate să aducă multă stricăciune chiar domniei Maiestății. Căci de vor ține aceste turburări până în primăvara viitoare, vor lua parte cu tot de-adsul și Românii din celelalte părți ale țerii, care sînt foarte ascultători la toate cîte l'a se spun în numele religiunii și al naționalității. Și apoi, așară de Românii Transilvaniei, cît este încă de mare numărul lor, în Băna, în Moldavia, în România, până în tot Iliricul!”.

Așa cătră guvern.
Și pentru public, o broșură germană apărută cu data Sibiu și Alba-Iulia 1785, zicea (Papui, *Tesaur*, III, 319) despre Horia: „Acest rebel, precum se vede, începuse a coace lucruri mari; se zice că cugetul lui era a se pune în legătură cu Românii din Țeara-Românească, pentru-că în unire cu aceștia se ocupe Transilvania și să restabilească vechiul imperiu roman, din care își trag ei originea, precum eșurăm”.

La 1848 alți compatrioți dau la Viena ministerul un memoriu, în care ne acuasă de daco-romanism; pentru public scria popa Roth o carte întreagă.

Azi se face același lucru în dimensiuni mai mari. Să fi lipsit el la 1866? Ar fi naiv a crede că a lipsit.

În giurul nostru-i întunec... Ce se mai face? Încătră se pornim?... Unde-i acela, care se ne arete calea mântuirii?... Noi îl vom urma neînfricați... urma până la moarte. Acestea și astfel de răspunsuri vom primi dela locuitorii acestei țări atât de frumoase și atât de nefericite.

Dacă stau lucrurile așa, ușor vom pute înțelege, care trebuie să fie scopul organizării tinerimii.

Scopul acțiunii noastre unitare trebuie deci să se îndrepte direct asupra poporului.

Precisat fiind odată scopul, vom pute trece la organizarea tinerimii, dezvoltând în liniamente mari, modalitatea, cum ar pute acest organism influența mai cu efect asupra poporului.

Cluj, 28 Ianuarie n. Onu.

Din România.

București, 29 Ianuarie n. 1895.

Știrea ce v-a comunicat, deunăzi, biroul de corespondență din Budapesta, despre pretinse agitații ce s'ar fi descoperit la Teșă, contra legii minelor, și despre proclamații, în care s'ar cuprinde insulte la adresa străinilor, conține pe lângă un grăunte de adevăr, o grămadă de pleavă mincinoasă. Ați avut deci dreptate să vă îndoiți în exactitatea ei.

Originea ei este ușor de aflat. Sânt tot acei corespondenți ai ziarelor ovrrești din Viena și Budapesta, care având aerul de a sprigini guvernul, trimit în străinătate fel și fel de știri tendențioase sub pretext că combat opoziția, dar în realitate calumniând țara și națiunea română și servind numai și numai interese străine.

Este de mirat cum guvernul român tolerează și spriginește chiar acest infam soi de „Schreib-Moritz”, care fac țerii înzecit mai mult rău decât poate să valorizeze problematicul sprigin ce-l dau guvernului și partidului dela putere.

Aceste premise, eată ce este adevărat din sus pomenita știre:

Este mai întâiu adevărat, că opoziția liberă, în alianță cu conservatorii disidenți își dau toată silința ca în luptă constituțională să zadărnicească votarea și sancționarea legii minelor, prezentată de dl Carp.

Între mijloacele de luptă ce și-au ales, este și o petiție către regele, în care arătându-se cum proiectul de lege a minelor violează mai mulți articoli din constituție, capul statului este rugat să împedecă facerea acestei legi. Petiția poartă, în fruntea tuturor, iscăliturile dlor D. Ghica, D. A. Sturdza, G. Vernescu, Gr. Peuceșcu și după ele iscăliturile nenumărate ale tuturor membrilor celor trei grupări opoziționale unite. Pentru a fi iscalită și de opoziții din provincie, exemplare tipărite ale petiției și coale de iscălituri s'au trimis și în capitalele de județe și pe la cluburile opoziționale din alte orașe din provincie. Sânt informat că nrul iscălitorilor se urcă la 10.000.

În același timp agitația contra legii minelor urmează înainte și cu ajutorul intrunirilor publice. Duminica trecută a avut loc o întrunire în sala „Dacia” de aici, unde au combătut proiectul dlui Carp în discursuri mai aplaudate domnii G. Iancovescu, C. Mărzescu, P. Grădișteanu, P. S. Aureliu și N. Flea. Pentru Duminica viitoare opoziția aliată a hotărât să țină întruniri în toate capitalele de județe, la care, pe lângă oratori din localitate, vor lua cuvântul și delegați trimiși de aici din București. Este dar adevărat, că agitația opoziției contra legii minelor ia dimensiuni tot mai mari, cu cât mai mult se apropie desbaterea ei în parlament. Este adevărat și aceea, că atât în proiectul de petiție la rege cât și în discursurile oratorilor din întrunirile publice se accentuează îndeosebi pericolul ce legea învoală violând dispoziția constituției, prin care străinilor le este oprit dreptul de a dobândi proprietate rurală în țeară.

Toate aceste se fac însă pe cale legală și constituțională, în interesul țerii și al neamului românesc, ear' nu pentru a defăima străinătatea, cum zic corespondenții ovrrești. Și că agitația nu este tocmai nemotivată, dovedesc mai bine cele ce s'au întâmplat în timpul din urmă în tabăra guvernamentală. Scurpuli opoziției față cu legea dlui Carp i-au avut și domnii G. Manu și I. Cantacuzino, preșidenți corporurilor legiuitoare și mulți alți conservatori și greutatea ivite din această cauză, cu toate silințele guvernului și cu toate concesionile făcute de dl Carp, nu sânt încă aplanate.

AGRICULTURA.

După statorirea dualismului în patria noastră și mai ales după ce a urmat era grea prin care inteligența română a fost exclusă prin diferite machinațiuni dela viața publică din stat, a trebuit, constrâns fiind de împregiurările vitrege, ca să caute altă cale de viață ca să fie adăpostită. Așa aflăm că

Începând din 1868 numărul proprietarilor români s'a tot sporit, dacă nu a putut ajunge de a înviri pana, în folosul poporului din a cărei cospă eșiră, a luat în coarnele plugului ca străbunul Cincinate, adică pe încetul s'a format o clasă de agricultori.

Din fiii iobagilor de odinioară, împregiurările vitrege ni-a creat în cele mai multe comitate proprietari, axioma: „că în natură nimic nu se pierde”, pe încetul se dovedește și aci. Dacă am lua osteneala de a statoli o statistică despre proprietățile ce se aflau în biruința noastră în 1848 și câte se află astăzi, progresul făcut de a redobândi moșile strămoșesti ni-ar da o statistică foarte îmbucurătoare.

Atât clasa noastră cultă cât și poporul pe acest teren de cucerire se află în progres deși i-s-au pus în cale fel și fel de greutatea, ba i-se pun și în ziua de astăzi. Sirguința, cruțarea și temperanța, aceste trei virtuți cardinale în ale economiei, cari sânt o proprietate scumpă a caracterului român, ni-a format o clasă frumoasă de proprietari.

Această stare îmbucurătoare, se poate mulțumi în mare parte îngrijirii dezvoltate din partea antecesorilor nostri conducători Bariț, și Jacob Mureșan, în „Gazeta Transilvaniei” și „Observatorul”, care în prețioasele lor ziare au stăruit mult, ca să se facă între poporul român societăți, asociațiuni și institute de credit.

Acestea începând din 1872 s'au și făcut și de atunci încoace se tot sporesc, așa că astăzi numărul institutelor de credit trece peste 50. Acestea au fost motorul prin care fiii nostri au putut pe încetul dar sigur a câștiga câte un petec de pământ, prin care s'a sporit numărul proprietarilor români. Astăzi deja avem peste tot un mare număr de proprietari. Nu lipsește însă exploatarea sistematică.

Spre a putea da economiei de câmp, de aci înainte un avânt care să fie în proporțiune cu cantitatea proprietății frumoasă adătoare în mâni românești, asta trebuie să fie devisa noastră, asta trebuie să fie directiva și tendința zilnică.

Având noi pământul care a fost pururea isvorul cel mai nesecat de a susține și prelungi viața și durată poporului român, avem datorință în interesul nostru bine priceput de a căuta toate mijloacele și canalele de lipsă, prin care să exploatăm cu mai mult folos unsoarea pământului.

Acest scop această cerință a timpului se poate ajunge prin însoțiri agricole, prin cunoștințe practice și teoretice.

Agricultura încă este o știință și ncă dintre cele mai vaste, și folositoare care pretinde dela proprietari cunoștință și praxă. Agricultura, existentă la poporul român, este mai mult o dătină moștenită dela strămoși. Dacă proprietățile extinse adătoare în biruința și proprietatea poporului român, dacă văile, mlaștințele, colinele, pădurile și munții ar fi exploatați după sistemele țărilor culte din Apus, atunci proprietarii ar pute încasa de trei-ori mai mult venit ca în prezent.

Agricultura numai așa poate fi mină ne exhaustabilă de aur, dacă tot petecul de pământ după natura s'a este luat sub folsință. Dacă devisa noastră până în prezent a fost și tot asta trebuie să rămână, ca să cucerim pământul, căci al cui e pământul aceuia e statul, atunci la această cerință se mai adaugem una.

Că dacă avem pământul, acela se-l exploatăm până la posibilitate în propriul nostru interes.

Impositele cari îngreună proprietatea pe an ce merge se sporesc, dar spre a pute ține echilibrul trebuie ca și proprietatea să fie făcută mai folositoare. Rămânând pe lângă sistemul învătă prin dătină, în exploatarea pământului, în scurt timp pot deveni proprietari fără avere. Această calamitate spre marea noastră durere, ici-colea începe deja a se și ivi, că adică pământul dă mai puțin decât câte imposite se pun pe dinasul din ce urmează decadență economică.

Fiind noi în stat ca niște fii vitregi, nimenea nu ne poartă grijea, dacă avem sau ba isvoarele de venit ci ni-se cere darea, că de unde plătim este grija noastră. În asemenea împregiurare cea mai arzătoare pretensiune este ca să ne îmbunătățim starea economică noi prin noi. Precum ne-am creat institutele de credit din propriile puteri, tot asemenea trebuie ca să ne punem la îmbunătățirea agriculturii din propriul îndemn; căci așa o pretinde bunăstarea noastră și la asta ne constrâng împregiurările. I. C.

Din parlamentul maghiar.

Sedința dela 29 Ianuarie.

Mai toată sedința a fost exhaustată prin vorbirea fostului secretar de stat la ministerul de instrucție, Berzeviczy. Plină de sofisme ca și tot ceea ce au zis până acum urmașii lui Wekerle, inclusive programul guvernului cetă de Bánffy.

Vorbind de seminările de preoți, Berzeviczy zice, „că statul trebuie în conțelegere cu confesiunile să poarte grije, încât preoții tuturor confesiunilor să aile mijloace pentru a-și însuși cultura științifică cea mai înaltă, dacă o caută, prin urmare statul să înființeze pe cât se poate la universități, facultăți teologice pentru toate confesiunile (Aprobări la stânga). Așadar același lucru, care îl puse în perspectivă răposatul ministru baron Iosif Eötvös în proiectul seu de lege despre universități, adică: satisfacerea unei pretensiuni drepte a confesiunilor, poate să fie realizat fără ori-ce primejdie de luptă religioasă, când odată păreri în cercul bisericilor și confesiunilor vor fi lămurite...”

Despre reforma învățământului se pronunță:

„În privința principiilor fundamentale ale acestei reforme pot zice numai atâtea, că nu poate fi identică cu prefacerea tuturor școalelor populare în școale de stat. Mulți aici în parlament ca și afară din parlament înfățișează acest lucru ca condiție principală a creșterii în sens național... Guvernul însă și majoritatea sânt datoare să-și impună oare-care rezervă față cu încurajarea la astfel de reforme îndrăznețe. (Aprobări vii în dreapta)...

„De altfel mă asociez părerii deputatului Pulesky Agost, după care prefacerea școalelor populare în școale de stat o împedecă nu numai greutatea pecuniară, dar vorbesc în contra ei și considerații de alte soiuri. Fiindcă în urma cursurilor actualei legi despre învățământul poporal este cu puțință, ba chiar se întâmplă, că în unele școale populare se ivesc tendențe contra statului, aceasta după părerea mea, nu este încă motiv destul de puternic, pentru-ca să alungăm pe deplin spiritul de jertfire și interesul ce poartă confesiunile pe terenul afacerilor școlare, unde momentele religioase cumpănesc cel mai mult și în care învățământul religios este cel mai eficace. (Aprobări la dreapta)...

„Pe când legea despre școalele secundare are grije, ca nici o școală secundară din Ungaria să nu folosească ajutor dela vr'un stat străin, legea despre școalele populare nu conține nici o dispoziție în această privință. Unii zoresc deplina prefacere a seminariilor de învățători în seminarii de stat. Eu consider acest lucru ca tot așa de cu nepuțință precum prefacerea școalelor populare în școale de stat...”

„Libertatea învățământului, precum și libertatea de a înființa școale este oare-cum recerință a libertății de a cugeta, de aceea în ori-ce stat civilizat, ea este foarte puțin strimtoară...”

Vorbe, vorbe și ear' vorbe pentru a se fali înaintea străinătății, pe când în realitate și Berzeviczy este sovinit de prima ordine. Dar totuși nu strică a ști și aceste vorbe pentru a-l apuca odată pe fostul secretar de stat de vorbă.

Serbatoarea Sfântului Ioan la Seghedin.

Ziua Sfântului Ioan a fost pentru marea nostru martir Dr. Ioan Rațiu o zi, care i-a pricinuit momente de adâncă emoțiune, aducându-i atâtea semne de dragoste din toate părțile și țărele locuite de Români, ca semn, că azi Românii nu mai au zi mare și zi de serbătoare, în care mintea lor se nu fie îndreptată și la iubiiții nostri eroi naționali, căzuți jertfă pentru noi toți și azi puși între negrele ziduri ale temniței.

Sântem veseli a pute publica o parte măcar din sutele de telegrame și scrisori ce au sosit, drept felicitare de ziua numelui, dlui Dr. Rațiu, în Seghedin. Eată unele, de pe care am primit și noi copie:

București. Să trăești, cum noi dorim!

V. A. Urechid.

București. Să trăești!

Perietzeanu-Buzău.

Paris. Din inimă îți urăm sănătate și ani mulți, spre bucuria familiei și spre mândria neamului românesc.

Fogarasi, Moroiuanu.

București. În toate zilele, dar mai cu seamă în cele de serbătoare, ne gândim cu pietate și adâncă venerație la cei mai falnici apărători ai drepturilor neamului nostru. Primește tu alesul celor aleși dintre Români, urările noastre calde și sincere pentru ziua onomastică. La mulți și fericiti ani!

C. Sfetea, I. Munteanu, C. Vidrighin, A. Petra, Iliescu, Șerbac.

București. (D-nei Emilia) Rațiu, Dorim soțului și familiei d-voastre mulți

ani fericiti în libertate. Trăească Dr. Rațiu, capul națiunii române din Transilvania și Ungaria, pentru realizarea dorințelor neamului românesc.

Teofil Frâncu, G. Anghel, Colțescu, Albulescu, Petre Manole, Cornel Danielescu, Micu, Belu, Baboian, Constantinescu, Janoș Dumitriu, Rădulescu, N. Catul, Anastasiu.

*

Slanicul Prahovei. Aducând omagiile sale de recunoștință falnicului stegar al poporului român, v-e urează mulți și fericiti ani, să v-e puteți bucura de isbândă cauzei ce apărăți.

Vineș, Păunescu, Lucaciu, A. Georgescu, Rădulescu, Teoharescu, Slaniceanu, Popescu, Paulian, Dumitrescu, Dragomirescu, Paltineanu, Niculescu, Bucur, Hansman

*

Câmpulung. Erou incomparabil și mare martir al sfintei cauze românești, tu gloria românismului, care ai atras simpatile și sprigul lumii civilizate asupra naționalității noastre, fii sănătos și trăește întru mulți ani.

Președintele Ligei culturale secția Câmpulung.

*

T.-Szt-Márton. Dem tapfern Vorkämpfer für die Nationalitäten-gleichberechtigung, die wärmsten Glückwünsche.

Mudron.

*

Arad. Felicitările noastre calde și românești.

Savu Raicu, Dr. St. C. Pop, Herbay, Truța, Dr. Popa, Dr. Oncu, Ciorogar, Dr. Demian.

*

Bistrița. Onomastica la mulți ani, ca frunzașul nostru se ajungi triumful cauzei românești. — Pentru Români din Bistrița:

Dr. Trigon.

*

Orăștie. Rugăm să primiți în semnul neamrămatei noastre iubiri, sincerele felicitări la onomastica ce o serbați. Speranța de un viitor mai bun ne mărește stima legată de numele vostru. Pentru Românii din Orăștie:

Dr. Moldovan, Barcianu, Baciu, I. Robu, Dr. Mihai, Dr. Tincu, L. Barcianu, Beleş, Dr. Muntean Lăzăroi, D. Robu, N. Lazar, A. Cristea, Andrescu, Corvin, Bariț.

*

Brașov. Sincere felicitări. Aceia care te iubesc și te venerază!

V. Onițiu, Ilariu, Blaga, Pop, Panciu, Făgărășan, Popea, Boiu, Bunea.

*

Grăfenberg. Ziua onomastică la mulți ani!

Dr. Hosan.

*

Sân-Micleușul-mare. Conducătorului și luptătorului energic, pentru independența noastră națională îi urăm viață îndelungată la ziua onomastică.

Maria și Dr. Nestor Oprean, Aurelia Pipoș, Amalia și Romulus Rașescu.

*

Blaj. Adânc mișcați de resignația cu care suferi pentru drepturile poporului nostru, venim a te felicită din inimă de ziua-ți onomastică, ca pe Ioan antermergetorul, dorindu-ți multă sănătate.

Români din Blaj.

(Va urma.)

Revista politică.

Prin manifestul noului president al republicii franceze trece un curent, un spirit așa de leal, de împăcitor și de democratic în cel mai strict sens al cuvântului, cum numai un cap de stat al unei republice democratice poate vorbi.

Exprimă înainte de toate mulțumita pentru alegerea sa datorită pe deplin democrației umane, de care se ține și el. Membrii congresului au voit să dea dovadă solemnă de omagiu activității ascunse, prin care democrația lucrează neîntrerupt întru mărirea Franței. Presidentul își dă deplină seamă despre tot conținutul datorințelor sale. El nici-odată nu va jigni în ele, pentru a asigura observarea legilor constituționale, și un regim practic, regulat și leal parlamentar. Presidentul amintește, că trecerea liniștită a puterilor prezidențiale oferă dovadă, că funcționarea liberă a instituțiilor existente în toate împregiurările ajunge a stabili neîntreruptă mergere înainte a afacerilor publice. De altfel ordinea republicană a statului nu poate fi periclitată. De fapt națiunea este în pozițiune a-și manifesta voința sa în ori-ce moment prin reprezentanții sei, ear' aceștia în totdeauna sânt siguri a găsi în oamenii dela guvern colaboratori credincioși. Franța nu confundă agitațiunea cu năzuința neîntreruptă pe calea progresului. Tare prin dreptatea sa, mândră de

moderațiunea sa accesibilă pentru ori-ce cuget nobil, ea nu este sclavul vre-unei teorii preocupate, dar' nici nu stă nepăsătoare față de acele mari probleme, de care spiritele sânt îmboldite în toată lumea, de rezolvarea lor intru a le potrivi geniului seu național, tradițiilor și moravurilor sale. Eată în esență operă, care mai ales i-se impune parlamentului. Toți oamenii de bine se vor uni în cugetul comun de împăcare și liniște a spiritelor, despre dreptatea în sens social spre a pregăti dezvoltarea fără preget a bunăstării morale și materiale prin concordia generală și spiritul de frate între republicani. Privind cu mândrie la armata și flota, care sânt destul de tari, spre a dovedi cu drept cuvânt și glas tare, dragostea sa de pace, posedând simpatii prețioase, ce le-a câștigat și le este credincioasă, Franța stă pe pragul unui nou avânt în direcția progresului, spre a invita popoarele la o serbătoare mare de lăcruri, demne de a încorona sfârșitul veacului prezent.

Camera a primit bine cuvintele lui Félix Faure, mai ales partea, în care distincțiunea de care i-s'a făcut parte nu și atribute persoanei sale modeste, ci democrației sirguitoare, din care și trage obârșie.

Nici socialiștii n'au încercat a provoca scandal. Ei și cu monarhiștii s'au pus în așteptare.

Noul minister Ribot nu este hotărât radical, deși în multe privințe membrii lui s'apropie de vederile radicalilor. Înșuși șefu cabinetului a știut în todeauna să se facă plăcut radicalilor, jertfind cu sângeră rece față și pe prietenii sei personali.

Abia intrat în serviciu, cabinetul a dej amenințat prin noue scandaluri de garlatenie mai mulți deputați din actuala cameră sânt arătați cu degetul că au potlogărit în cel din urmă afaceri murdare în Franța: societatea drumurilor de fer dela Sud. Capitolul corupției parlamentare se deschide din nou.

*

Spre întregirea depeșii noastre din număr dela 31 Ianuarie despre modul cum s'pronunțat Tarul Nicolae II. către cele 18 de deputați, fie zis, că acestea din urmă veniau să-și exprime felicitările lor Tarului și țarului ca nou căsătoritorilor. Fiecare deputat din înuturile cele mai depărtate aduceau daruri prețioase. Nicolae ar fi vorbit verbal în următorul mod: „Mă bucur de a v-e vedea așa întruniți, pentru a-mi așterne urările voastre cu privilegiul căsătoriei mele. Sânt pe deplin încredințat de sinceritatea simțelor voastre; sânt acele simțăminte, care demult sânt înstăpânite în fiecare Rus adevărat. Dar știți și aceea, că în unele zămetive s'au ridicat voci, care îndegăta la realizarea unor visuri absurde, crezându-se că zămetele voi pute lua parte la conducerea afacerilor statului. Fiecare știe, a toate puterile mele, le aduc pri nos bunăstării scumpe mele Rusii, dar' că vou mențind autocrația în noimă așa tare și neclintit ca și tatăl meu cel născut.”

Așadar cine își făcea speranțe la schimbarea sistemului după moartea lui Alexandru II., se vede desamăgit, cu toate pornirile și incidentele mai liberale ce s'au putut observa în unele privințe în primele zile ale domniei lui Nicolae II. Și cu toate acestea nici astăzi, după declarația de mai sus nu se poate prezice nimic pozitiv, deoarece națiunea prin capetele ei luminate, în mod par'ca neobservat lucrează ea însăși la desrobirea ei sufletească; nu mai depinde soarta ei, ca altădată, dela soarta unei familii fie chiar domnitoare.

*

Eată cum se exprimă ziarul liberal rus „Novosti” despre politica conflictului iscat între Austro-Ungaria și Bulgaria:

Situația Bulgariei prin acest conflict s'a înecurat și mai rău. Principele Ferdinand a ajuns într-o poziție gravă. „Coche tând cu Tankoviști, el n'a redobândit încrederea Rusiei și pe Austria a respins-o dela sine. De altmintearea nu e treaba noastră să deplângem greșelile lui; mai curând s'au mai târziu trebuia să ne așteptăm la soluție. I-s'au dat prințului destule prilegiuri de a se convinge, că șederea lui în Bulgaria nu i-a adus decât neplăceri. Ar i vreme să se lapede de iluziuni și să-și rămas bun dela țeara, care nu i-e ospitalieră. Părăsind Bulgaria, nu numai că aduce mari servicii păcii generale, ci și Bulgariile mai ales și în prima linie acesteia. Speranțele lui în sprigulul Austriei sânt deșerte. Cele din urmă note ale Austriei dovedesc, că ea consideră legăturile sale cu din punctul de vedere unui suveran.”

Spicuri din foile maghiare.

Cine sânt în Ungaria promotorii culturii „maghiare”, se poate judeca și din următoarele:

„Magyarország” dela 30 Ianuarie scrie că fiind vacantă catedra universitară ocupată

Publicațiune.

Magistratul.

Pretul 1 fl. 30 cr.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. n.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

1. **Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la **30 cr. sau 60 bani.**
 2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
 3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
 4. **Pipêruș Pêtru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 5. **Păcală și tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
 6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
 7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 8. **Colăcăritul.** Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
 9. **Fica a noué mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
 10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
 11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 12. **Îndărănioul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 13. **Blăstăm de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
 14. **Bunica** de Bojena Némcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la **60 cr. sau 1 leu 20 bani.**
 15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
 16. **Din bătrâni.** Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limba, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 19. **Cenușotoa.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 20. **Un pețitor îndărătnic.** Novela de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
 21. **Prietenul meu Vântură-Teară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 22. **Scăpăratoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
 23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
 24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
 25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
 26. **Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
 27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
 28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
 29. **Sgărcitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
 30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
 31. **Nusoiu-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
 32. **Dina-împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
 33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
 34. **Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
 35. **Un idil în Roșeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 36. **Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
 37. **Princesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
 38. **Dina mângărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
 39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
 40. **O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
 41. **Posacal bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
 42. **Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
 43. **Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
 44. **Rusalin păcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbițoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
 45. **Roma învinsă.** Tragădănia 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
 46. **Clara Milici.** Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enes Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 90 b.
- O sută de ani.** De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot
vândătorilor, se dă rabatul cuvenit.

(134 pag. mari.)

Institutul Tipografic în Sibiu.

AUREL C. POPOVICI

Prețul 50 cr v. a.

cu trimitere postală 55 cr. v. a.

A esit de sub tipar:

HOMO SUM.

ROMAN

GEORGE EBERS.

Prețul 1 fl. sau 2 lei 50 bani.

Institutul Tipografic în Sibiu.